

DETLEV DANNENBERG

Μέθοδοι ενεργοποίησης

Φύλλο εργασίας Α – Ομαδική εργασία¹

Σύντομη περιγραφή

Η ομαδική εργασία ως μορφή εργασίας στις μικρές ομάδες προσανατολίζεται τόσο στους συμμετέχοντες όσο και στις ίδιες τις εργασίες-ασκήσεις και για τον λόγο αυτό είναι ιδανική μέθοδος για την σύνδεση της κοινωνικής μάθησης και της μάθησης με προτεραιότητα το περιεχόμενο. Καθώς για την εφαρμογή της μεθόδου υποδιαιρείται σε γενικές γραμμές μια μεγάλη ομάδα σε μικρότερες, συνήθως προηγείται της ομαδικής εργασίας μια συγκεκριμένη φάση ολομέλειας (η επονομαζόμενη και «κλειστή φάση» που περιλαμβάνει τον σχεδιασμό ενός γενικού πλάνου, τον καθορισμό των στόχων και των επιμέρους τομέων και τον σχηματισμό των ομάδων εργασίας). Μετά την ομαδική εργασία αυτή καθ' εαυτή (η επονομαζόμενη και «ανοιχτή φάση» που περιλαμβάνει την επεξεργασία των δεδομένων, γεγονότων, συσχετισμών και συμπραζομένων) ακολουθεί συνήθως μια συνοπτική φάση ολομέλειας (επομένως εκ νέου μια «κλειστή φάση»), κατά την οποία παρουσιάζονται και συζητούνται τα αποτελέσματα (αναφορές των ομάδων, σύγκριση και αξιολόγηση των μερικών αποτελεσμάτων, σύνοψη των μερικών αποτελεσμάτων σε ένα ολικό αποτέλεσμα).

Διαδικασία

Φάση ολομέλειας για την προετοιμασία της ομαδικής εργασίας («κλειστή φάση»)

- Καθορίζεται η ανάθεση εργασιών για την ομαδική εργασία, διατυπωμένη με ακρίβεια, και μεταφέρεται προς καλύτερη οπτική υποστήριξη και προς υπενθύμιση σε Flipchart ή ακόμα καλύτερα σε φύλλα εργασίας, τα οποία μοιράζονται στις ομάδες.
- Καθορίζεται ο τρόπος σχηματισμού των ομάδων (ελεύθερη επιλογή συνεργατών – χωρισμός σε ομάδες από τρίτους – τυχαία σύσταση ομάδων)
- Ανακοινώνεται η διάρκεια της εργασίας των (μικρών) ομάδων καθώς και ο τόπος εργασίας (αίθουσα).
- Διατυπώνονται στην ολομέλεια οι προσδοκίες σχετικά με την παρουσίαση των αποτελεσμάτων.
- Διατύπωση ερωτήσεων, εφόσον υπάρχει ανάγκη για διευκρινίσεις.

Ομαδική εργασία (μικρών) ομάδων («ανοιχτή φάση»)

- Οι συμμετέχοντες επεξεργάζονται τις εργασίες, στο διάστημα κατά το οποίο ο συντονιστής εποπτεύει και διαφυλάττει την διατήρηση του αρχικού στόχου. Εάν χρειαστεί, παρέχει ερεθίσματα, επιπρόσθετες πληροφορίες, βοηθητικές σκέψεις και περαιτέρω ώθηση, σε περίπτωση που η ομάδα «κολλήσει» σε κάποιο σημείο.
- Ο συντονιστής ενθαρρύνει, εάν χρειαστεί, την ομάδα, προκειμένου να γίνει χρήση των διαθέσιμων βοηθητικών υλικών (μαρκαδόρων, διαφανειών, καρτών, χαρτιού).
- Η ομαδική εργασία τερματίζεται μόνο όταν υπάρχουν σαφή και συγκεκριμένα αποτελέσματα έτοιμα προς παρουσίαση. Ο συντονιστής υπενθυμίζει στους συμμετέχοντες τον εναπομείναντα διαθέσιμο χρόνο ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

Φάση ολομέλειας («κλειστή φάση»)

- Καθορίζεται η σειρά των παρουσιάσεων.
- Κάθε ομάδα αναφέρει στην ολομέλεια τις προτάσεις για λύσεις που προτείνει.
- Αφού παρουσιάσουν όλες οι ομάδες τις εισηγήσεις τους, συγκρίνονται τα συμπεράσματα μεταξύ τους και τίθενται υπό κριτική αξιολόγηση.
- Στο τέλος εκπονείται μια σύνοψη των αποτελεσμάτων.

Δυνατότητες εφαρμογής της μεθόδου

- Όταν οι μαθητές πρέπει να ελευθερωθούν από την παθητική στάση αποδοχής της διδασκόμενης ύλης, προκειμένου να συμμετάσχουν ενεργά και δημιουργικά στην διαδικασία εκμάθησης.
- Στην εξάσκηση, διασφάλιση και εφαρμογή γνώσεων και ικανοτήτων.
- Στην αυτόνομη επεξεργασία δεδομένων, συμπραζομένων κ.τ.λ.
- Ως εισαγωγή σε μια νέα θεματική ενότητα.

1 Συγκρ.: Arbeitsgruppe Hochschuldidaktische Weiterbildung, Παν/μιο Albert-Ludwigs, Freiburg i.B. (εκδ.): Besser lehren : praxisorientierte Anregungen und Hilfen für Lehrende in Hochschule und Weiterbildung. Τεύχος 2. Methodensammlung. Weinheim: Dt. Studienverl., 1998. ISBN 3-89271-802-4. S.39-41

